

Gjetjet e vlerësimit të situatës në mjedisin KSP në vendet e programit PULSAR

PULSAR – Takim i zyrtarëve të lartë - Vjenë, 26 nëntor 2018

Antonia Ida Grafl · Specialiste për drejtimin financiar, Qendra për Reformën e Raportimit Financiar, Banka Botërore

Andreas Bergmann · Drejtor, Sektori Publik, Fakulteti i Administrimit dhe të Drejtës ZHAW;
ish-kryetar i BSNKSP-së

Christoph Schuler · Bashkëpunëtor studimor, Qendra për Menaxhim Financiar Publik, Fakulteti i Administrimit dhe të Drejtës ZHAW, Zvicër

Zürich University
of Applied Sciences

School of
Management and Law

CFRR >>
Centre for Financial
Reporting Reform

Public Sector Accounting and Reporting Program

PULSAR Program is co-funded by:

 Federal Ministry
Republic of Austria
Finance

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

Objektivat dhe afatet

Objektivat dhe rezultatet e synuara

3

- Për projektin: **studim krahasues mbi mjedisin KSP** në vendet e programit PULSAR bazuar në vlerësimin e situatës
- **Produkt** në kuadër të Nëndetyrës 1, e cila fokusohet te ndërgjegjësimi dhe arsyet për reformën
- **Synimi dhe objektivi** i projektit
 - ofrimi i bazës informuese për zgjerimin fillestar të projektit PULSAR dhe reformat në çdo vend
 - identifikimi i potencialit të reformës
 - përshkrimi i praktikave të mira që do të nxisin të mësuarit mes kolegëve
 - ofrimi i ndihmës për ndërgjegjësimin e hartuesve, politikë-bërësve dhe palëve të tjera të interesit
- Studimi krahasues duhet të krijojë një **situatë të vërtetë në bazënisje** kundrejt së cilës do të mund të vlerësohet progresi
- Studimi do të realizohet në bashkëpunim me partnerët tanë të përhershëm nga **ZHAW**

Për procesin e vlerësimit të situatës

4

- Pyetësor i hollësishëm **me 130 pyetje**, dërguar zyrtarëve qeveritarë të 13 vendeve të programit PULSAR në qershor 2018
- **Fushat kryesore** mbulonin:
 - Kuadrin ligjor, bazën kontabël & standardet e raportimit
 - Marrëdhëniet me OPK-të
 - Përgatitjen e buxhetit, GFS, IFMIS
 - Auditimin e brendshëm & të jashtëm
 - Edukimin dhe ngritjen e kapaciteteve për KSP-në
 - Reformat e MFP-së
- **Shkalla e përgjigjeve qe 98% - FALEMINDERIT!**
- Anketa ndihmoi në mbledhjen e të dhënave të cilat do të shërbejnë më pas si **bazë për studimin**

Afatet dhe piketat kohore

5

Nëntor 2018

- Rezultatet paraprake të vlerësimit të situatës prezantohen në takimin e zyrtarëve të lartë

Prill 2019

- Drafti i parë i studimit krahasues do të diskutohet në komunitetet e praktikës të muajit prill
 - mundësi për të shqyrtuar dhe komentuar gjetjet
- Shqyrtimi për rritjen e cilësisë
 - ekspertët e jashtëm ndihmojnë në krijimin e një produkti cilësor që e shton vlerën për klientët tanë

Maj 2019

- Studimi krahasues do të finalizohet, shtypet & shpërndahe

Rezultatet paraprake

Përse ka rëndësi Menaxhimi i Financave Publike

7

- Sisteme të të MFP-së mbështesin realizimin efektiv dhe efikas të shërbimeve publike (Manila Consensus, 2011)
- Studimet e kohëve të fundit tregojnë se tregjet financiare i marrin parasysh aktivet dhe pasivet e qeverisë (përfshirë detyrimet jashtë obligacioneve) dhe jo vetëm borxhin dhe deficitin
- FMN (2018) ka treguar se politika fiskale pasurohet nga qasja e bazuar në pasqyrën e bilancit

Procesi i Menaxhimit të integruar të Financave Publike

8

Objekti i analizës: Vendet përfituese të programit PULSAR

9

Baza e njohjes për buxhetin

Budgeting

Accounting

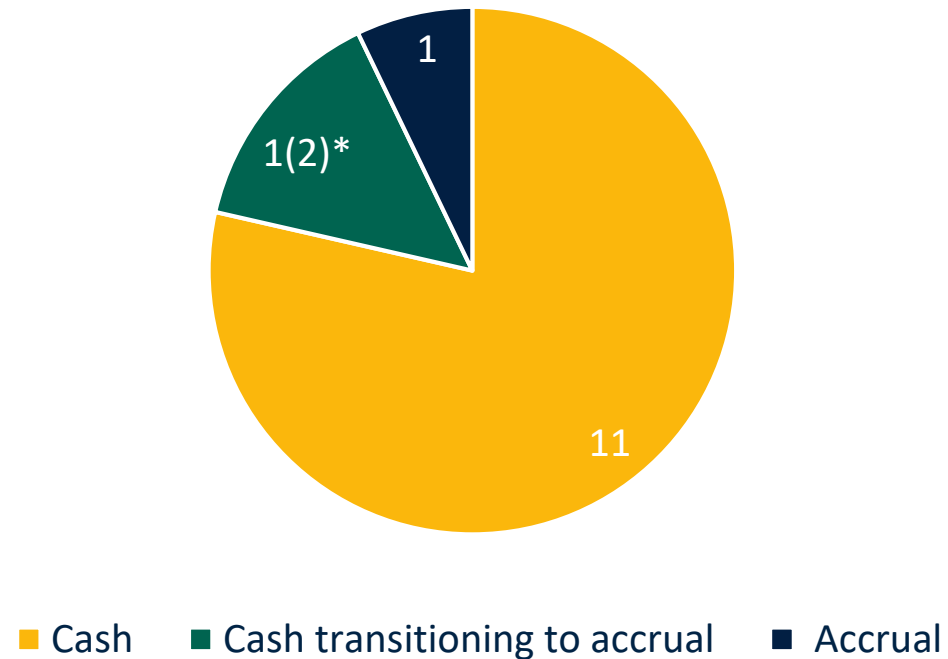
Auditing

GFS

10

Recognition Basis for the Budget

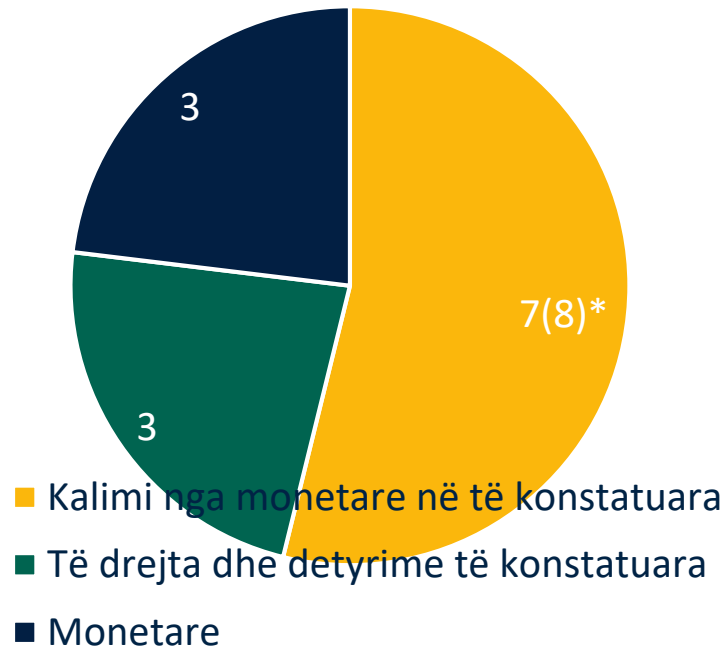

- Baza monetare vijon të jetë baza mbizotëruese e njohjes për buxhetin

—* Informacioni i marrë nga Bosnja dhe Hercegovina nxori rezultate të ndryshme nga entitete të ndryshme

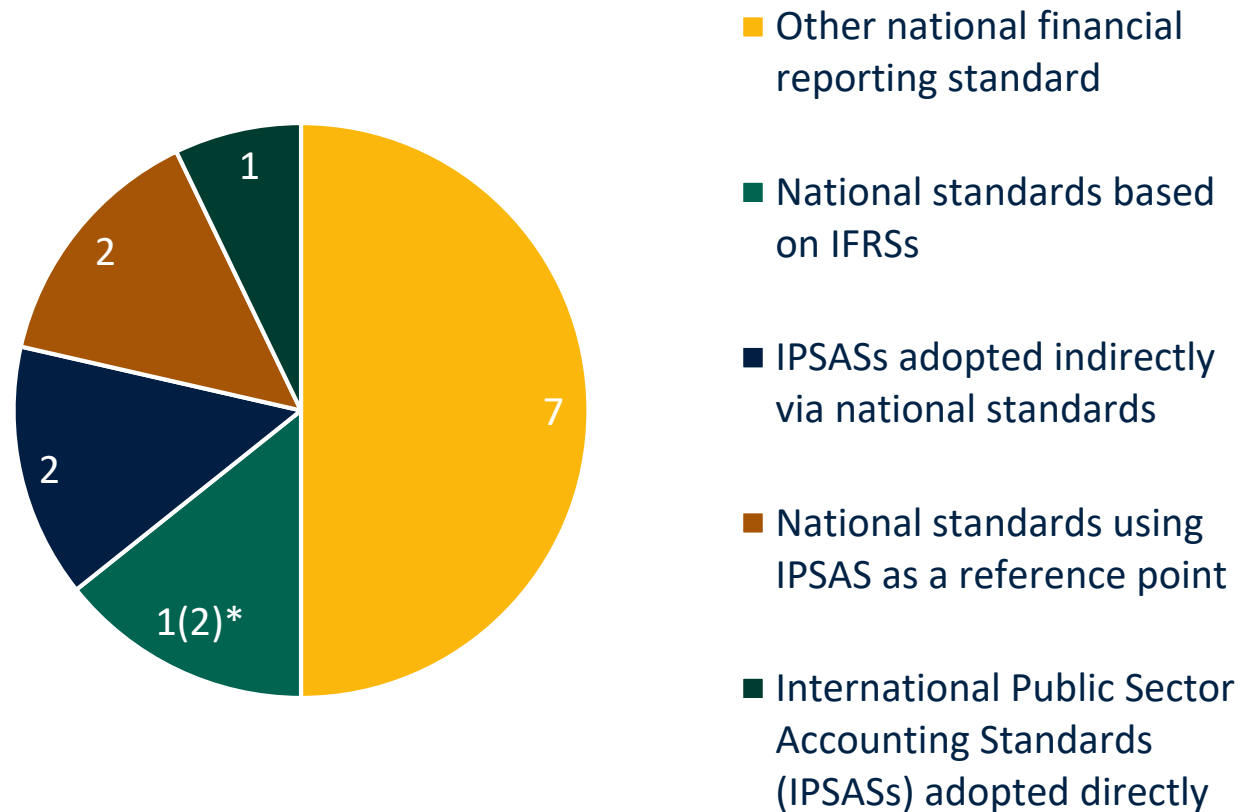
Baza kontabël

- Shumica e vendeve, ose kanë filluar të përdorën bazën me të drejta dhe detyrime të konstatuara, ose janë në rrugën drejt kontabilitetit me të drejta dhe detyrime të konstatuara

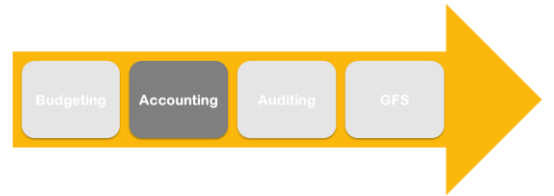

Standardet e raportimit financiar

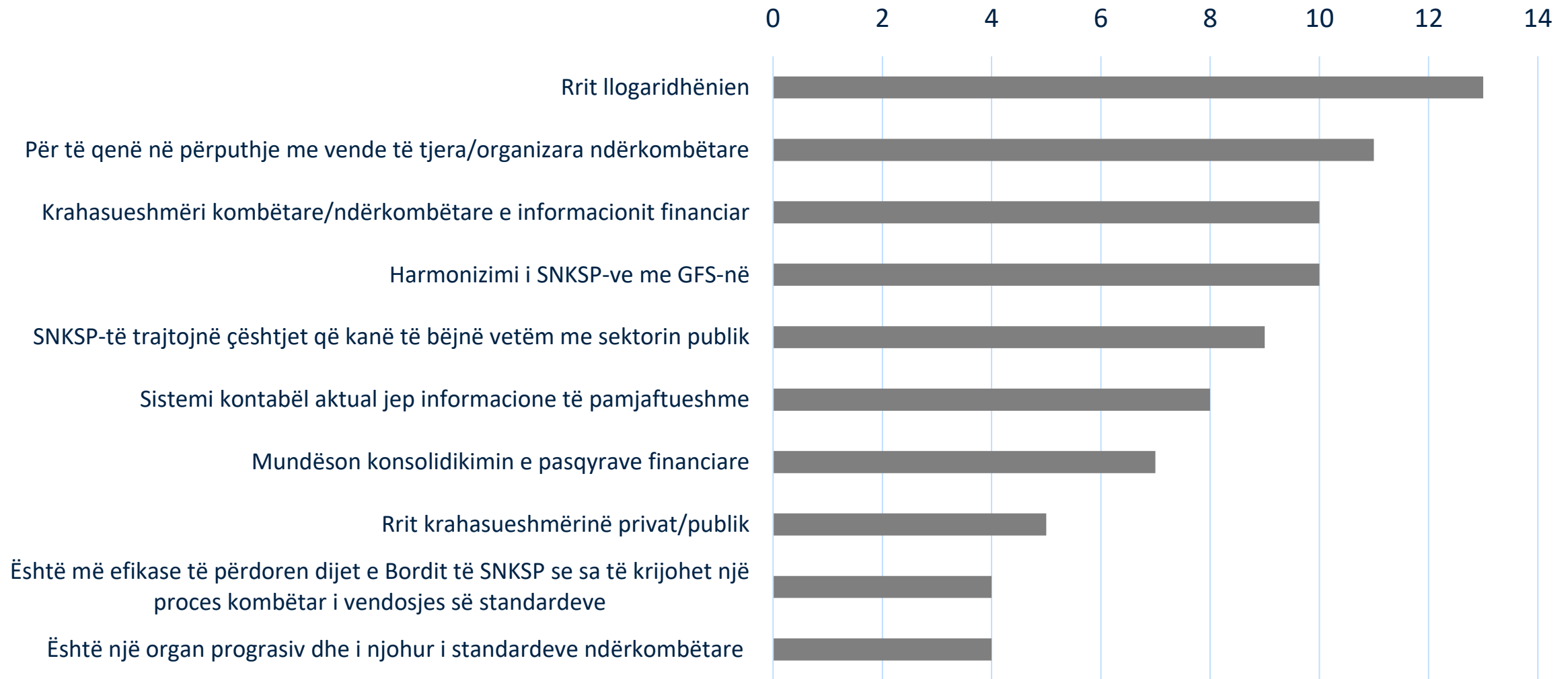
- Theks i fortë mbi standardet kombëtare të raportimit ...
- Standardet me bazë me të drejta dhe detyrime të konstatuara, si SNKSP-të ose SNRF-të shërbejnë si pikë referimi për shumë vende

Avantazhet e mundshme të zbatimit të SNKSP-ve

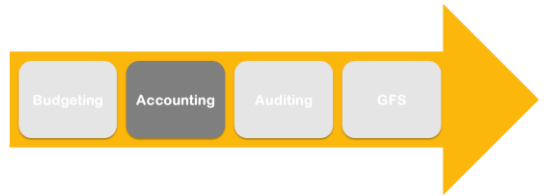

13

Arsyet e mundshme pro zbatimit të SNKSP-ve (drejtpërdrejt ose tërthorazi)

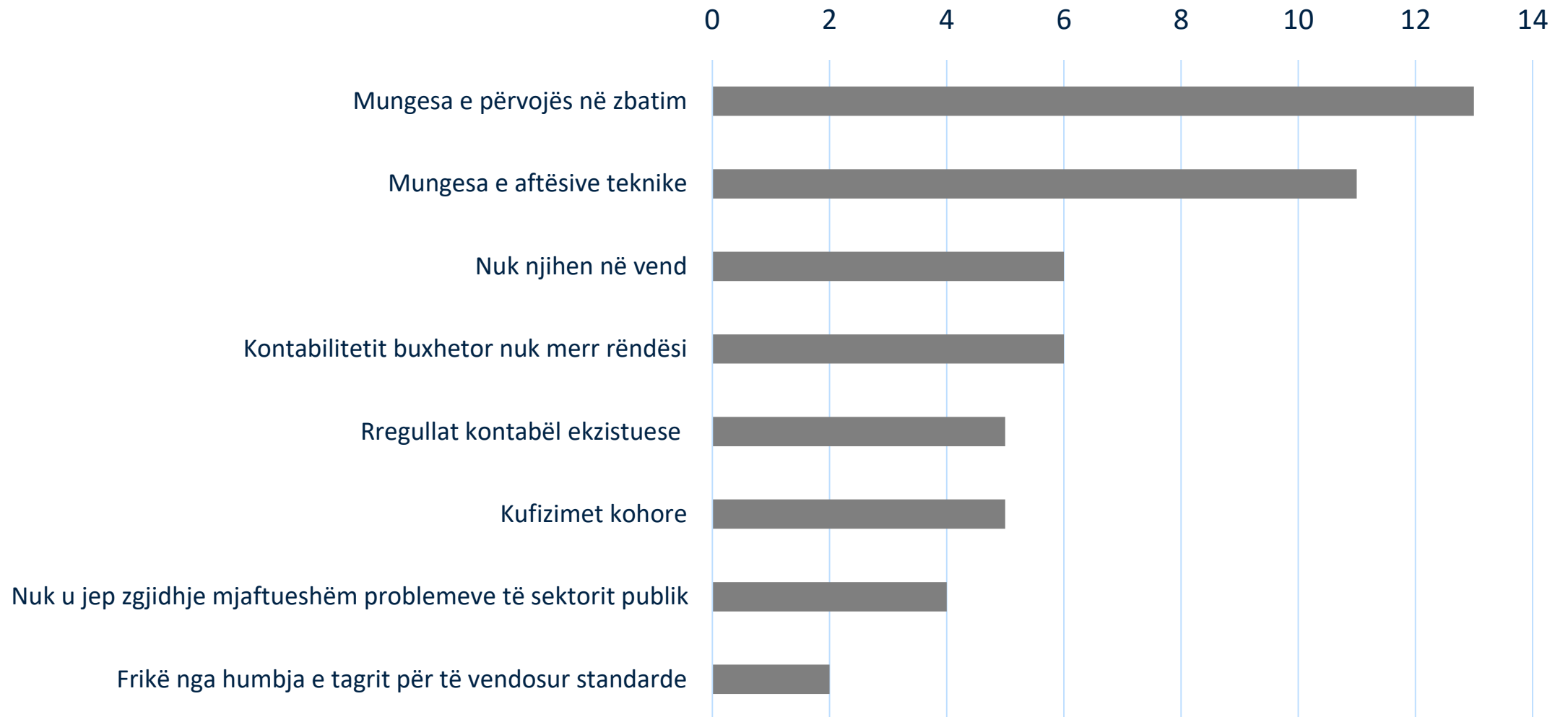

Disavantazhet e mundshme të zbatimit të SNKSP-ve

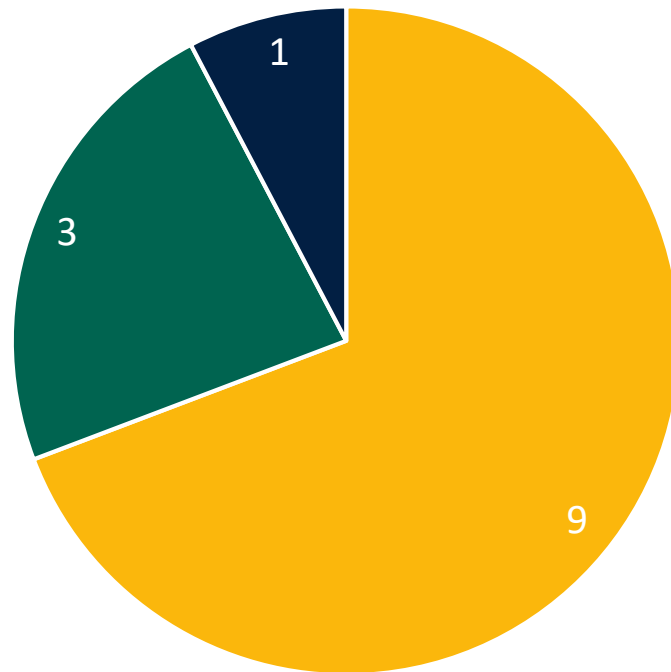
14

Arsyet e mundshme kundër zbatimit të SNKSP-ve (drejtpërdrejt ose tërthorazi)

A jep opinion Këshilli i Lartë i Shtetit (SAI) mbi pasqyrat financiare?

■ Po, sipas standardeve ISSAI

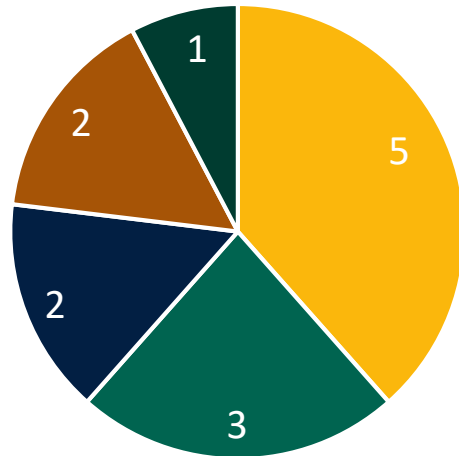
■ Po, sipas standardeve kombëtare

■ Jo, nuk jep opinion

- Vetëm 5 nga 9 vendet që zbatojnë standardet ISSAI kërkojnë licencë profesionale për pozicionin/profesionin e audituesit të jashtëm ...
- Por 7 nga këto 9 vende zbatojnë kriteret për arsim profesional për pozicionin/profesionin e audituesit të jashtëm

Cilat udhëzime ndërkombëtare zbatohen në përgatitjen e statistikave financiare shtetërore?

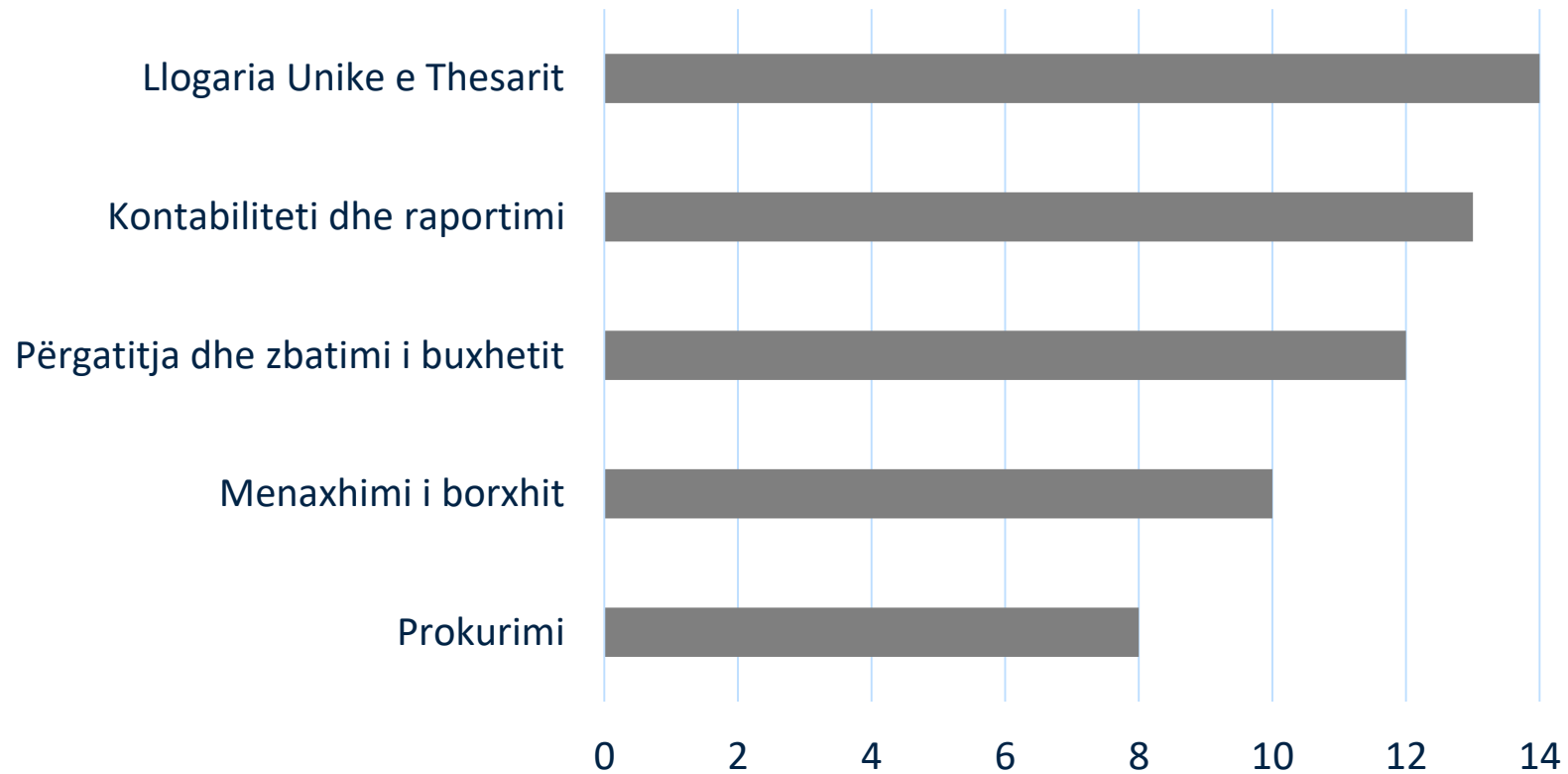

- GFSM 2014 (ose në miratim e sipër)
- GFSM 2001
- ESA 2010
- Tjetër
- SNA 2008

- Të gjitha vendet që zbatojnë GFSM 2014 ose ESA 2010 kanë bazë kontabël me të drejta dhe detyrime të konstatuara ose po kalojnë drejt një baze të tillë kontabël

Elementet ekzistuese të sistemit informatik*

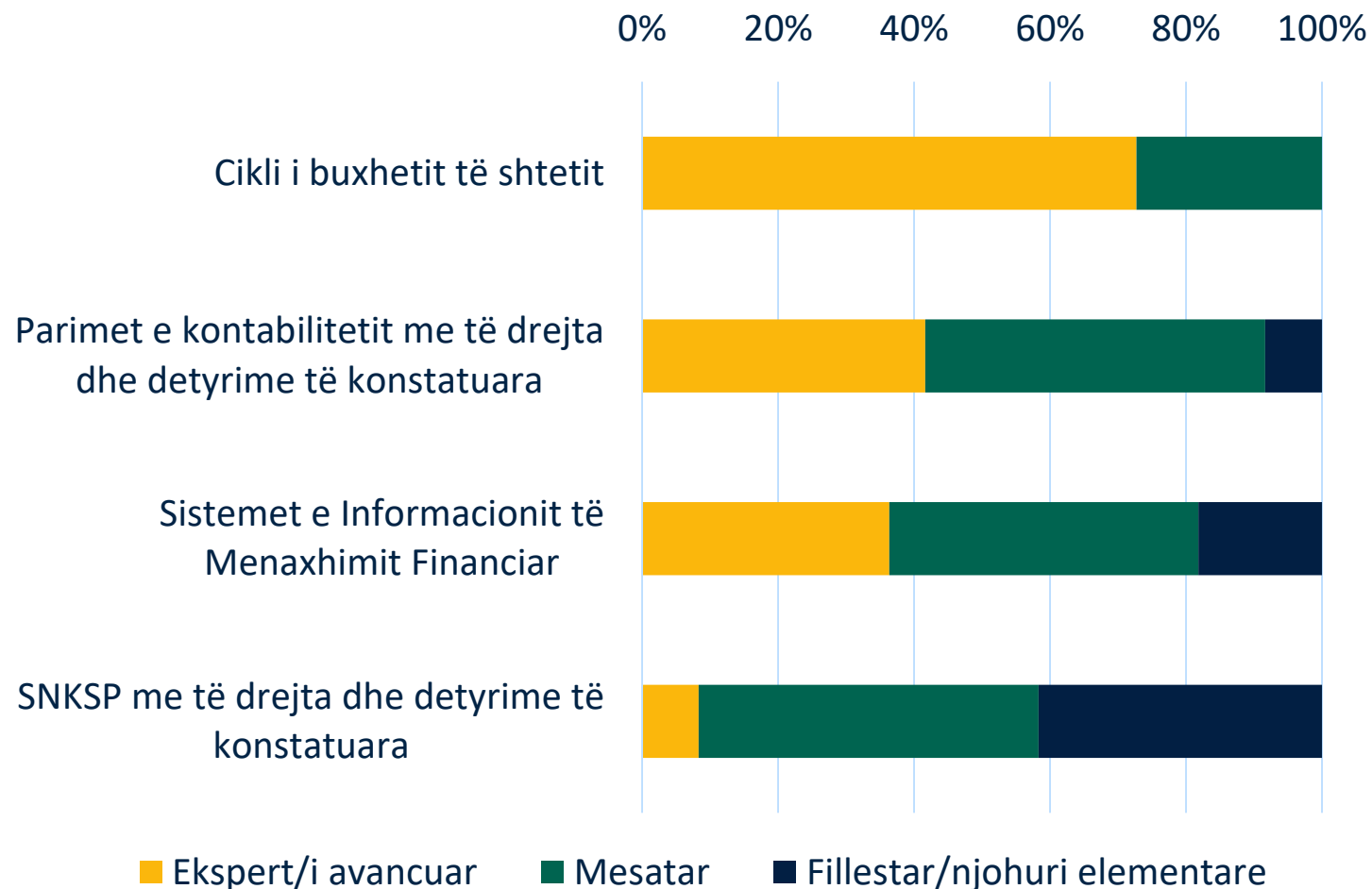

18

- **Baza njohurish solide**
lidhur me ciklin e buxhetit
dhe parimet e
kontabilitetit me të drejta
dhe detyrime të
konstatuara
- **Mundësi për rritjen e**
kapaciteteve në fushat e
sistemeve të
informacionit të
menaxhimit financiar dhe
kontabilitetit me të drejta
dhe detyrime të
konstatuara bazuar në

Niveli i njohurive të personelit shtetëror në këto fusha

Edukimi & ngritja e kapaciteteve për kontabilitetin e sektorit publik

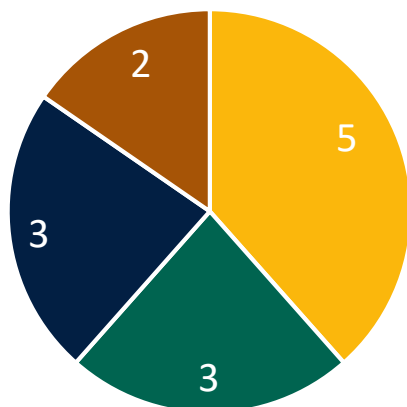

Edukimi dhe ngritja
e kapaciteteve
për KSP-në

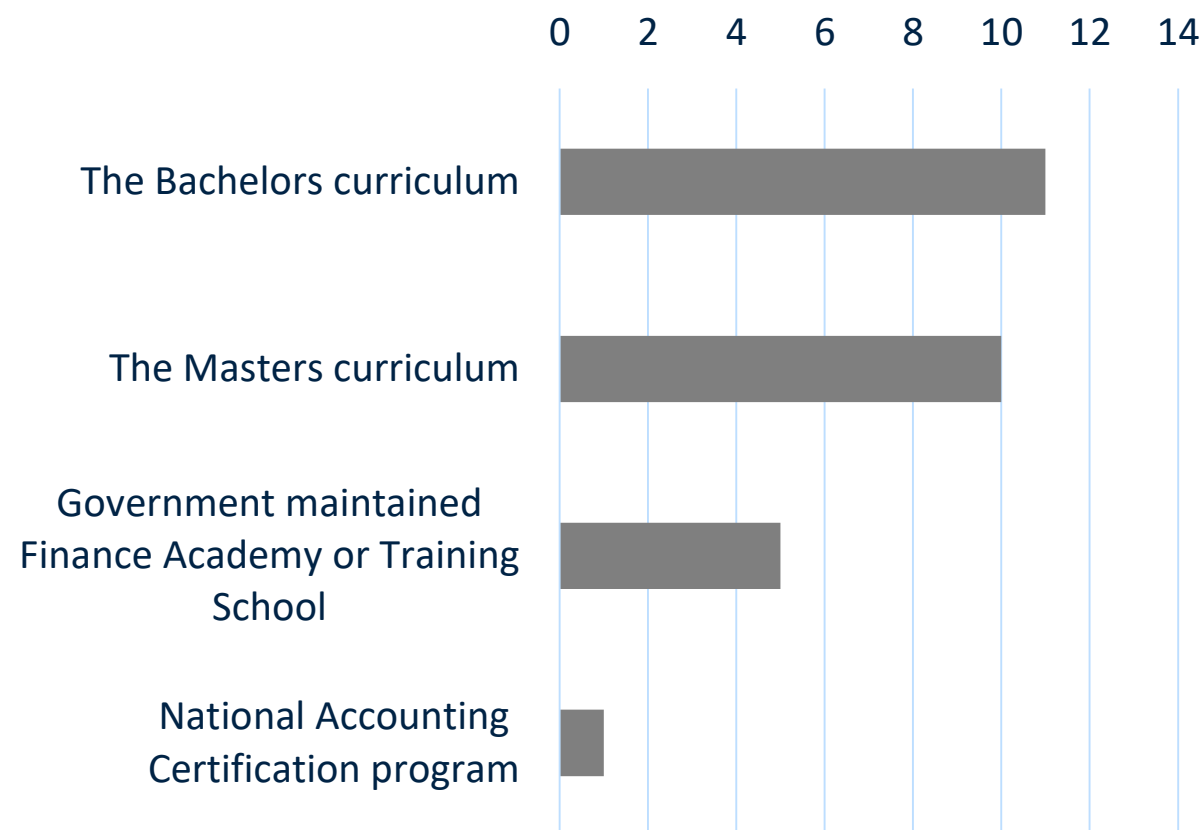
19

A ofron vendi juaj certifikim kombëtar ose
ndërkombëtar në kontabilitetin e sektorit
publik?

- There is no possibility to obtain a national or international PSA certification
- No information on certifications available
- Yes, we offer a national certification in PSA
- Yes, we offer an international certification in PSA

Kurse mbi kontabilitetin e sektorit publik
përfshihen në:

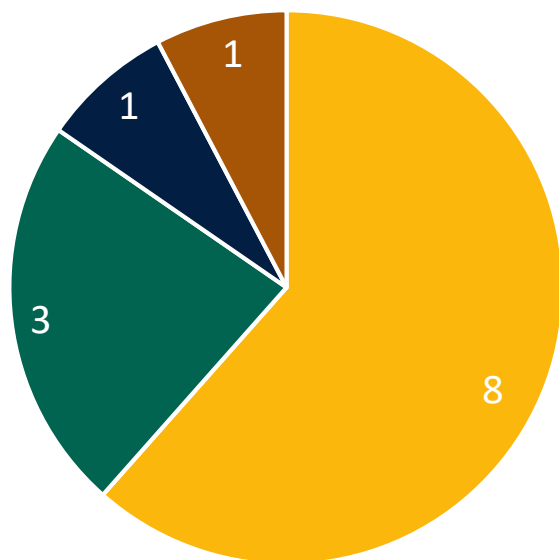

Potenciali për Reformat e MFP-së - Baza kontabël & standardet e raportimit

20

Ndryshimi i bazës kontabël dhe standardit të raportimit

- Po, do të ndryshojë edhe baza kontabël, edhe standardi i raportimit
- Nuk do të ndryshojë asnjë
- Po, vetëm baza kontabël
- Po, vetëm standardi i raportimit

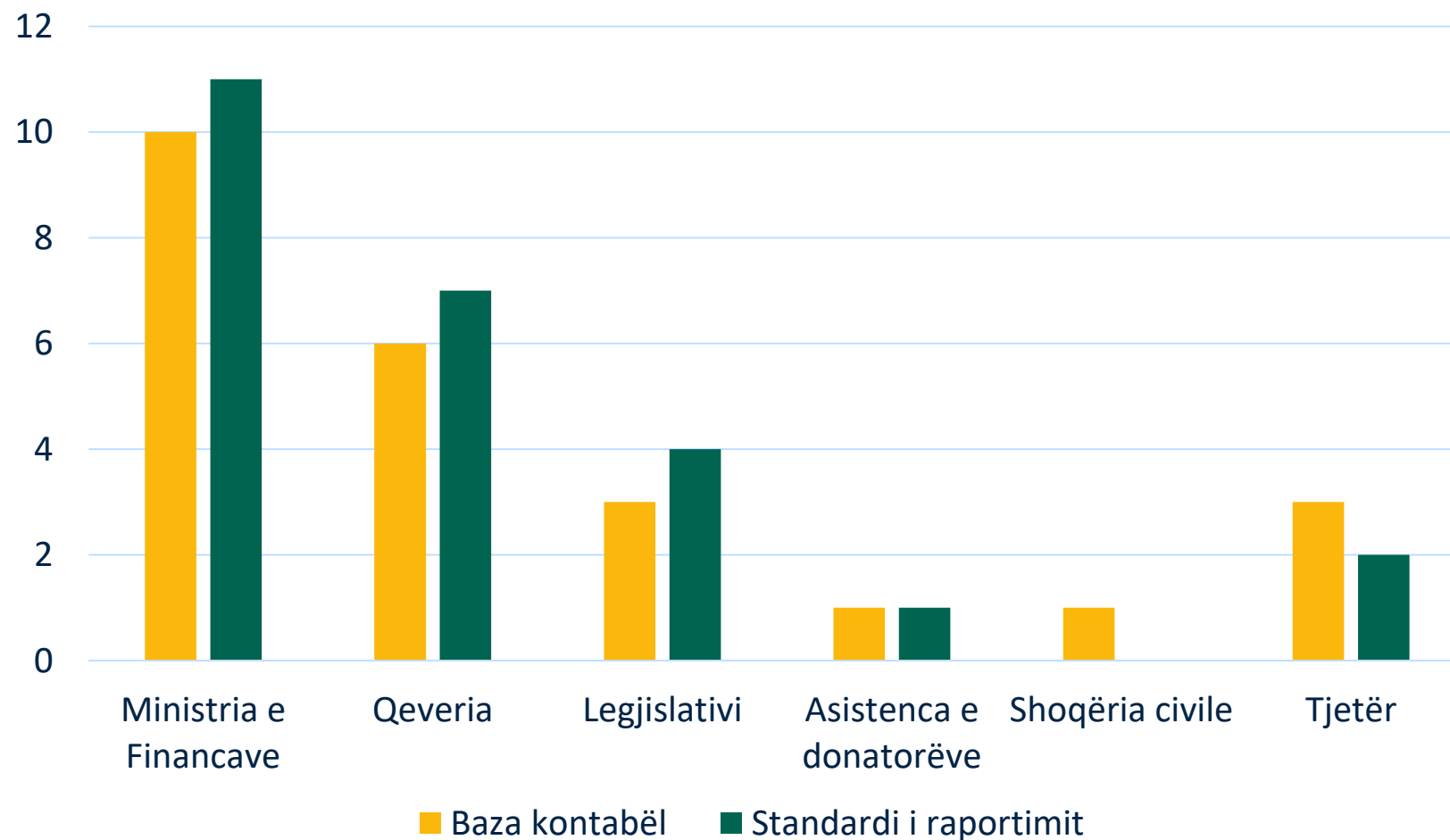
- **Kalimi drejt bazës kontabël me të drejta dhe detyrime të konstatuara dhe standardeve ndërkombëtare të raportimit financiar me të drejta dhe detyrime të konstatuara**

Potenciali për Reformat e MFP-së - Mbështetësit kryesorë të reformave

21

Mbështetësit kryesorë të reformës

Gatishmëria për reformat e MFP-së – Ofruesit kryesorë të ndihmës për qeverinë në lidhje me reformën

Reformat e MFP-së

22

Gjetjet paraprake - identifikimi i potencialit për reformë

23

Niveli solid i ekspertizës bazuar në vlerësimin e rezultateve deri tani

- Burime dhe njohuri të të cilat mund të mbështetemi

Potencial i ndryshëm për reformën në varësi të vendit dhe temës

- kërkon reforma specifike sipas vendit

Larmi ekspertize ekzistuese në fusha dhe vende të ndryshme

- kërkon nxjerrje mësimesh nga përvoja e kolegëve në rajon

● Rëndësia e ...

- një qasjeje të integruar dhe tërësore për menaxhimin financiar publik
- pasqyrave të bilancit në veçanti (aktivet dhe pasivet)
- vullnetit dhe mbështetjes politike brenda vendit
- arsimit dhe zhvillimit të vazhdueshëm profesional në të gjitha fushat e ekspertizës

FALEMINDERIT!

Antonia Ida Grafl
agrafl@worldbank.org

Andreas Bergmann
andreas.bergmann@zhaw.ch

Christoph Schuler
christoph.schuler@zhaw.ch